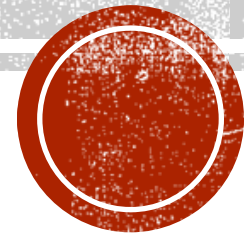

Η ΟΡΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Μαρία Αναγνωστοπούλου
Μαριάννα Κατσογιάννου
Διονύσης Γούτσος

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ

Επίσημος ορισμός δημοσίων συμβάσεων (άρ. 2, Ν.4412/2016 «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών [...]»):

“ως «δημόσιες συμβάσεις» και ως «συμβάσεις έργων, μελετών, υπηρεσιών και προμηθειών» νοούνται οι συμβάσεις εξ επαχθούς αιτίας, οι οποίες συνάπτονται γραπτώς μεταξύ ενός ή περισσότερων οικονομικών φορέων και μιας ή ενός ή περισσότερων αναθετουσών αρχών ή αναθετόντων φορέων, αντίστοιχα, και έχουν ως αντικείμενο την εκτέλεση έργων, την εκπόνηση μελετών, την προμήθεια αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών”

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

γραπτά
συμφωνητικά

μεταξύ

του δημοσίου
(αναθέτουσες
αρχές &
αναθέτοντες
φορείς)

οικονο-
μικών
φορέων

με αντικείμενο:

- προμήθεια αγαθών
- παροχή υπηρεσιών
- εκτέλεση έργων
- εκπόνηση μελετών

με οικονομικό
αντάλλαγμα
(εξ επαχθούς
αιτίας)

Οι δημόσιες συμβάσεις αποτελούν μια πολυδιάστατη οντότητα,
ένα περίπλοκο και πολυσχιδές αντικείμενο

1. ΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ

Οι δημόσιες συμβάσεις πηγάζουν από το ευρωπαϊκό (κοινοτικό) και το εθνικό δίκαιο:

- Οδηγίες ΕΕ/24/2014 και ΕΕ/25/2014
- Νόμος 4412/2016 «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)»

Φορείς παραγωγής γραπτού λόγου:

- Γενική Δ/νση Δημοσίων Συμβάσεων της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης
- Ενιαία Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΑΔΗΣΥ)
- ελληνικά και ευρωπαϊκά δικαστήρια

2. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ

Οι δημόσιες συμβάσεις:

- αποτελούν δημόσιο χρήμα
- αντιπροσωπεύουν ~14% του ΑΕΠ (εθνικού & κοινοτικού)
- προέρχονται από διαφορετικές πηγές χρηματοδότησης (κρατικός προϋπολογισμός, Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων, ΕΣΠΑ, Ταμείο Ανάκαμψης, Ταμείο Ασύλου, άλλους χρηματοδοτικούς μηχανισμούς)
- αποτελούν μέσο άσκησης οικονομικής πολιτικής

3. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ

Οι δημόσιες συμβάσεις έχουν πλαισιωθεί από μια σειρά πληροφοριακών συστημάτων:

- TED SIMAP (Tenders Electronic Daily - Système d' Information pour les MArchés Publics)
- ΕΣΗΔΗΣ (Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων)
- ΚΗΜΔΗΣ (Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων)
- Πρόγραμμα Δι@ύγεια

Φορείς παραγωγής γραπτού λόγου:

- Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης & Ψηφιακής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης

EU tenders

Ted • tenders electronic daily Supplement to the Official Journal of the EU

4. ΤΕΧΝΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ

Αφορά την εκτέλεση έργων και εκπόνηση μελετών και παροχή τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών

Αντιπροσωπεύουν το ένα τρίτο της αξίας του συνόλου των δημοσίων συμβάσεων (~35% σύμφωνα με τα στοιχεία του ΚΗΜΔΗΣ)

Ισχυροί επαγγελματικοί φορείς

Φορείς παραγωγής γραπτού λόγου:

Γενική Γραμματεία Υποδομών του Υπουργείου Μεταφορών & Υποδομών

4. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ

Διοικητικές μονάδες (Τμήματα Προμηθειών & Τεχνικές Υπηρεσίες)

Διοικητικοί υπάλληλοι

Διοικητική ιεραρχία & διοικητικές διαδικασίες

Διοικητικά έγγραφα

Εκτελεστά, παράγουν έννομα αποτελέσματα και μεταφράζονται σε δαπάνη δημόσιου χρήματος

Φορείς παραγωγής γραπτού λόγου:

Όλες οι αναθέτουσες αρχές και όλοι οι αναθέτοντες φορείς όλης της χώρας (~3.500 φορείς)

ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ

Η παρούσα έρευνα εξετάζει

κατά πόσο οι δημόσιες συμβάσεις
αποτελούν ένα θεματικό πεδίο με
διακριτή ορολογία

(επομένως κατά πόσο μπορούν να
θεωρηθούν χωριστή ειδική γλώσσα)

δεδομένης και της διεθνούς τάσης για
επαγγελματοποίηση των δημοσίων συμβάσεων

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

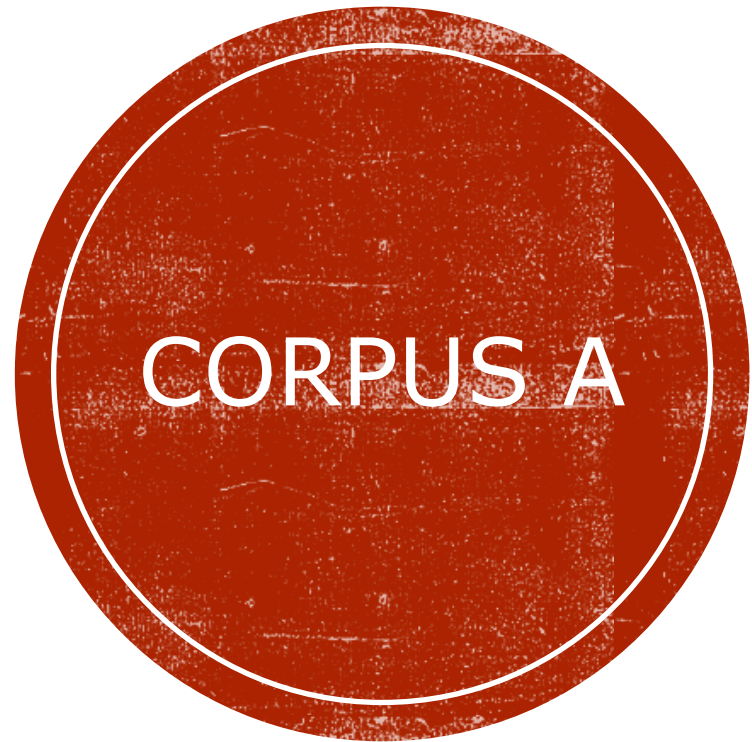
Εφαρμογή της θεωρίας της γλωσσολογίας
σωμάτων κειμένων

**Συγκρότηση δύο πρωτότυπων
σωμάτων κειμένων:**

Corpus A: Θεσμικό πλαίσιο Δημοσίων
Συμβάσεων

Corpus B: Έγγραφα Δημοσίων Συμβάσεων

Περιλαμβάνει:

- Ν.4412/2016 (κωδικοποιημένος)
- αιτιολογική έκθεση του Ν.4412/2016
- αιτιολογική έκθεση του Ν.4782/2021
- κοινοτικές οδηγίες 2014/24/ΕΕ & 2014/25/ΕΕ
- 28 Κατευθυντήριες Οδηγίες της ΕΑΔΗΣΥ

Δεν περιλαμβάνει:

- Δευτερογενές δίκαιο (ΠΔ, ΥΑ, ΚΥΑ, εγκύκλιοι κλπ)
- αποφάσεις εξέτασης προδικαστικών προσφυγών
- νομολογία

CORPUS B

Αντιπροσωπευτικό δείγμα από:

- διακηρύξεις,
- αποφάσεις ανάθεσης/ κατακύρωσης και
- συμβάσεις,

που έχουν αναρτηθεί στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ)

- Μέγεθος: συνολικός αριθμός λέξεων 953.869
Corpus A: 33 έγγραφα - 628.984 λέξεις
Corpus B: 30 έγγραφα - 324.824 λέξεις
- Γλώσσα: αποκλειστικά στην ελληνική
- Εύρος γλωσσικής κάλυψης: ειδικά σώματα κειμένων
- Τροπικότητα: μόνο γραπτά
- Χρονική κάλυψη: από το 2014 έως το 2023 (συγχρονικά σώματα κειμένων)
- Ανανεωσιμότητα: κλειστά σώματα κειμένων
- Διαθεσιμότητα: δημόσια έγγραφα, διαθέσιμα αυτούσια και ελεύθερα στο διαδίκτυο
- Λογισμικό επεξεργασίας: Sketch Engine

ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Βασικές παρατηρήσεις:

(α) σε επίπεδο ορολογίας και

(β) σε επίπεδο γλωσσικών χαρακτηριστικών

ΟΡΙΣΜΟΙ (1/2)

Ορισμοί που παρατίθενται στο θεσμικό πλαίσιο:

- άμεσοι ορισμοί στο άρ. 2 («Για τους σκοπούς του παρόντος εφαρμόζονται οι ακόλουθοι ορισμοί: [...]»):
  - ✓ 24 ορισμοί στην Οδηγία ΕΕ/24/2014 (από τους οποίους οι 20 αναφέρονται και στην Οδηγία ΕΕ/25/2014)
  - ✓ 48 ορισμοί στο Ν. 4412/2016 (οι 24 ορισμοί των Οδηγιών και επιπλέον 24)
- άμεσοι ορισμοί μέσα στο κείμενο του Ν.4412, π.χ. «Ως εκπρόσωπος του οικονομικού φορέα για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, νοείται ο νόμιμος εκπρόσωπος αυτού, όπως προκύπτει από το ισχύον καταστατικό [...] ή το αρμοδίως εξουσιοδοτημένο φυσικό πρόσωπο να εκπροσωπεί τον οικονομικό φορέα για διαδικασίες σύναψης συμβάσεων [...]» (άρ. 79Α, παρ. 2)

ΟΡΙΣΜΟΙ (2/2)

Ορισμοί που παρατίθενται στο θεσμικό πλαίσιο:

- έμμεσοι ορισμοί μέσα σε παρένθεση, π.χ. «καθώς και την παροχή εξωγενών υπηρεσιών (outsourcing)» (άρ. 2, παρ. 1, περ. 9)
- έννοιες που μπορεί να μην ορίζονται επακριβώς αλλά περιγράφονται αναλυτικά σε αυτόνομα άρθρα, π.χ. «Άρθρο 33 Δυναμικά συστήματα αγορών»
- έννοιες που ορίζονται με τύπο υπολογισμού, π.χ. «[...] για την αναπροσαρμογή της τιμής εφαρμόζεται ο τύπος: $T = T_{\text{προσφοράς}} \times (1 + \Delta TK)$ Όπου ΔTK : ο δείκτης τιμών καταναλωτή της συγκεκριμένης κατηγορίας στην οποία υπάγονται τα αγαθά [...] T - προσφοράς: η τιμή της οικονομικής προσφοράς του οικονομικού φορέα στον οποίο ανατίθεται η σύμβαση και T : η αναπροσαρμοσμένη τιμή.

ΣΥΧΝΟΤΕΡΟΙ ΟΡΟΙ

α/α	Όρος	%
1	σύμβαση	1,1060%
2	άρθρο	0,8286%
3	φορέας	0,5448%
4	παράγραφος	0,4775%
5	περίπτωση	0,4440%
6	υπηρεσία	0,3800%
7	έργο	0,3465%
8	προσφορά	0,3290%
9	οικονομικός φορέας	0,2675%
10	δυναμικό σύστημα αγορών	0,2410%

α/α	Όρος	%
11	απόφαση	0,2300%
12	διάταξη	0,2297%
13	ανάθεση	0,2181%
14	ανάδοχος	0,2127%
15	δημόσια σύμβαση	0,1957%
16	προμήθεια	0,1700%
17	αναθέτουσα αρχή	0,1654%
18	μελέτη	0,1518%
19	στοιχείο	0,1500%
20	αξία	0,1497%

Στους συχνότερους όρους των δημοσίων συμβάσεων περιλαμβάνονται:

όροι που ανήκουν στο κατεξοχήν θεματικό πεδίο των δημοσίων συμβάσεων και ορίζονται επακριβώς στο θεσμικό πλαίσιο	<i>(δημόσια) σύμβαση, οικονομικός φορέας, δυναμικό σύστημα αγορών, αναθέτουσα αρχή</i>
όροι που παραπέμπουν σε νομική ορολογία	<i>άρθρο, παράγραφος, διάταξη</i>
όροι που παραπέμπουν σε τεχνικά έργα	<i>έργο, μελέτη</i>
όροι από τη γλώσσα της διοίκησης	<i>απόφαση, υποχρέωση, εφαρμογή</i>
οικονομικοί όροι	<i>αξία, προσφορά</i>

- οι δημόσιες συμβάσεις παρουσιάζουν μεν μια αυτόνομη ορολογική παρουσία
- ταυτόχρονα όμως εκπροσωπούνται ορολογικά και οι βασικές διαστάσεις τους, η νομική, η τεχνική, η διοικητική και η οικονομική (η πληροφοριακή διάσταση σε μικρότερες συχνότητες)

Διπτή ορολογική συμβολή κάθε διάστασης των δημοσίων συμβάσεων:

	Όροι με κοινή σημασία εντός και εκτός δημοσίων συμβάσεων	Όροι με διαφορετική σημασία στις δημόσιες συμβάσεις
Νομικοί όροι	νόμος, άρθρο, νομολογία	αποδεικτικό μέσο, σύγκρουση συμφερόντων, ποινική ρήτρα
Όροι από τη διοικητική γλώσσα	δημόσια αρχή, δημόσιος φορέας, απόφαση	αναθέτουσα αρχή, αναθέτων φορέας, απόφαση κατακύρωσης/ ανάθεσης
Οικονομικοί όροι	αξία, κύκλος εργασιών, ΦΠΑ, κόστος	εκτιμώμενη αξία, συμβατικό τίμημα, κοστολόγηση κύκλου ζωής
Τεχνικοί όροι	σχέδιο, χάρτης, (απο)περάτωση	εκπόνηση μελέτης, συμπληρωματικό έργο, εργολήπτης
Όροι από το πεδίο της πληροφορικής	ηλεκτρονικό μέσο, ηλεκτρονική υπογραφή, βάση δεδομένων	ηλεκτρονικός κατάλογος (e-catalogue), ηλεκτρονικός πλειστηριασμός, ηλεκτρονική αποσφράγιση

ΜΟΡΦΕΣ ΟΡΩΝ (1/2)

- **Μονολεκτικοί όροι**

- **Διλεκτικοί όροι:**

- επίθετο + ουσιαστικό: δημόσια σύμβαση, αναθέτουσα αρχή, οικονομική προσφορά, τεχνική προδιαγραφή
- ουσιαστικό + ουσιαστικό σε γενική: λόγος αποκλεισμού, κριτήριο ανάθεσης, τροποποίηση σύμβασης
- ουσιαστικό + ουσιαστικό (ομοιόπτωτα): συμφωνία-πλαίσιο, κράτος-μέλος

- **Τριλεκτικοί όροι:**

- επίθετο + ουσιαστικό + ουσιαστικό σε γενική: δυναμικό σύστημα αγορών, εγγυητική επιστολή συμμετοχής, επικουρικές δραστηριότητες αγορών
- ουσιαστικό + επίθετο σε γενική + ουσιαστικό σε γενική: κριτήριο ποιοτικής επιλογής, ένωση οικονομικών φορέων, οργανισμός δημοσίου δικαίου
- ουσιαστικό + ουσιαστικό σε γενική + ουσιαστικό σε γενική: διαδικασία σύναψης σύμβασης, πρόσκληση υποβολής προσφορών, πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος
- επίθετο + επίθετο + ουσιαστικό: κοινή υπουργική απόφαση, Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα

ΜΟΡΦΕΣ ΟΡΩΝ (1/2)

- **Πολυλεκτικοί όροι:**

- η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά
- βέλτιστη σχέση ποιότητας-τιμής
- έγγραφο διαδικασίας σύναψης της σύμβασης
- τεχνικές και λοιπές συναφείς επιστημονικές υπηρεσίες
- επίσημος κατάλογος εγκεκριμένων οικονομικών φορέων
- προσφυγή σε διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση κ.ά.

ΧΡΗΣΗ ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΩΝ ΟΡΩΝ

- Συνήθως σε παρένθεση μετά τον ελληνικό όρο: *ανάθεση μέσω συστημάτων ηλεκτρονικής αγοράς (e-marketplace), απαιτήσεις επιτελεστικότητας (performance requirements), επιγραμμικό αποθετήριο πιστοποιητικών (e-Certis)*
- Απευθείας χρήση του αγγλικού όρου χωρίς τον ελληνικό: *εθνικό πληροφοριακό σύστημα eSender, στο Tenders Electronic Daily (TED), όρος παράδοσης FOB-FOT, αποθήκες INTRANSIT*
- Σπανιότερα, χρήση του αγγλικού όρου πρώτα με τον ελληνικό σε παρένθεση: *Κανονισμός de minimis (ενισχύσεις ήσσονος σημασίας)*
- Ειδική περίπτωση αποτελούν οι όροι:
  - *Κοινό Λεξιλόγιο Δημόσιων Συμβάσεων (Common Procurement Vocabulary - CPV) και*
  - *Κοινή Ονοματολογία των Εδαφικών Στατιστικών Μονάδων (Nomenclature of territorial units for statistics - NUTS)*

ΜΑΚΡΟΠΕΡΙΟΔΟΣ ΛΟΓΟΣ

Greek Web 2019 (eITenTen19) preloaded/eltenten19_tt3

An all-purpose Greek corpus covering the largest possible variety of genres, topics, text types and web sources. Re

MANAGE CORPUS   MANAGE SUBCORPORA   COMPARE CORPORA   TEXT TYPE ANALYSIS

GENERAL INFO

Language: Greek

CORPUS DESCRIPTION & BIBLIOGRAPHY

TAGSET

WORD SKETCH GRAMMAR

TERM GRAMMAR

COUNTS ⓘ

Tokens	2,782,299,354
Words	2,342,091,029
Sentences	122,262,252
Paragraphs	50,145,602
Documents	7,558,373

ΔημΣυμβ user/maranagnos/demsumb • created January 20, 2025 at 10:58:44 PM

MANAGE CORPUS   MANAGE SUBCORPORA   COMPARE CORPORA   TEXT TYPE ANALYSIS

GENERAL INFO

Language: Greek

CORPUS DESCRIPTION & BIBLIOGRAPHY ⓘ

TAGSET

WORD SKETCH GRAMMAR

TERM GRAMMAR

COUNTS ⓘ

Tokens	1,176,233
Words	953,869
Sentences	22,948
Documents	63

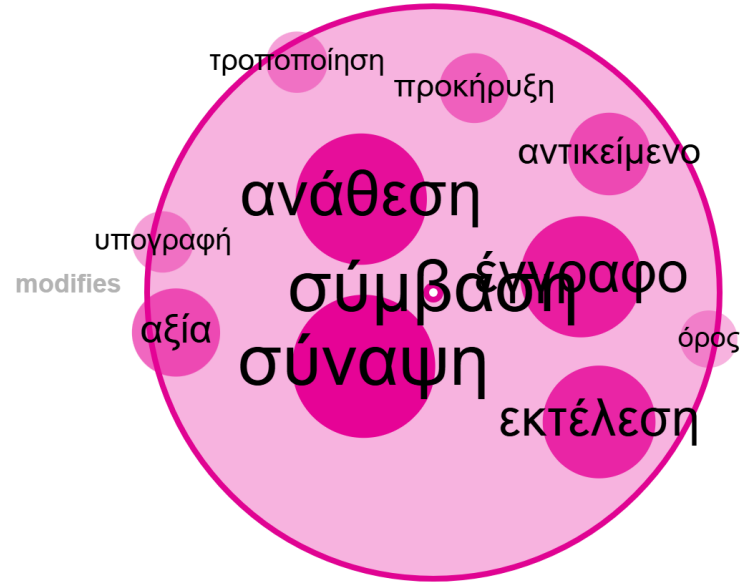
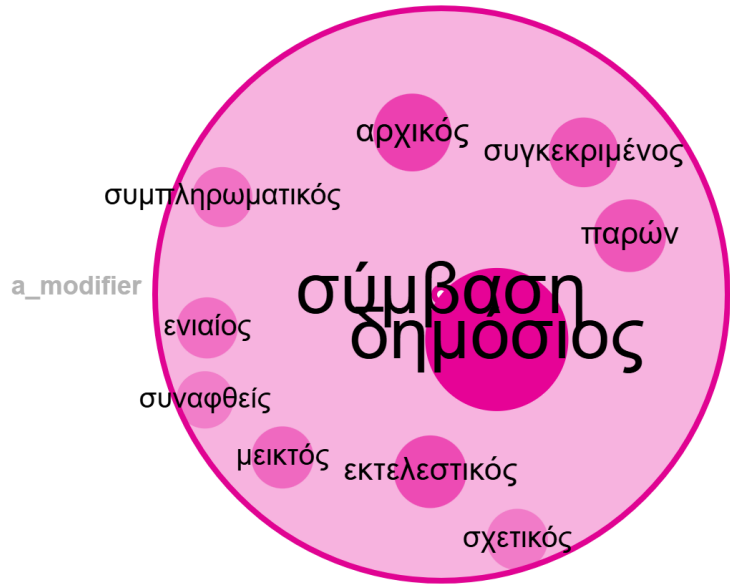
Σώμα κειμένων	Μέσος όρος λέξεων ανά πρόταση
Δημοσίων Συμβάσεων	41,6
Greek Web 2019	19,2

ΑΡΧΑΪΣΜΟΙ

- **Επιρρήματα:** αμελλητί, αζημίως, δεόντως, ελλείψει, αυτοτελώς, προδήλως, αχρεωστήτως, καταφανώς
- **Επίθετα/ Ρηματικά επίθετα:** εφαρμοστέα (νομοθεσία), σωρευτικές (προϋποθέσεις), πληρωτέο (ποσό), οψιγενείς (μεταβολές), εφαρμοστικός (κανονισμός)
- **Ενεργητικές μετοχές:** αναθέτουσα (αρχή), αναθέτων (φορέας), καταπίπτουσα (εγγυητική), δανείζων (εμπειρία), διευθύνουσα (υπηρεσία)
- **Παθητικές μετοχές:** εκτιμώμενη (αξία), συναφθείσα (σύμβαση), προϋπολογισθείσα (δαπάνη), κεκυρωμένα (αντίγραφα), επισπευσμένη (διαδικασία), συντετμημένες (προθεσμίες)
- **Φράσεις:** εν όλω ή εν μέρει, επί παραδείγματι, δέον να, εν τούτοις, ως άνω/ ως άνωθι, εν θέματι, μετ' επιτάσεως, εν αμφιβόλω, εν εξελίξει, εξ αμελείας, εξ επαχθούς αιτίας, εκ του σύνεγγυς
- **Ρήματα:** εμφιλοχωρεί, τεκμαίρεται, αντίκειται, πάσχει αοριστίας, χωρεί ένσταση, συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού, συνιστά τεκμήριο, επέρχεται, προσιδιάζει, εκφεύγει, εγείρει αντιρρήσεις

visualization by SKETCH ENGINE

visualization by SKETCH ENGINE

Σας ευχαριστούμε για την προσοχή σας!

